Yksikön
oimintasuunnitelma

arhaiskasvatuksen aluepäällikkö hyväksyy suomenkielisen
arhaiskasvatuksen yksikkötason suunnitelmat oman alueensa osalta

yväksyntä päivämäärä: 31.10.2019
arhaiskasvatuksen aluepäällikön allekirjoitus: Ritva Lavinto

Helsinki

Varhaiskasvatusyksikkö Sataman toimintasuunnitelma kaudelle 2019-2020

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen
Työtämme ohjaavat arvot
Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen ja siirtymisen käytännöt
Oppimisympäristö
Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde
Toimintavuoden yhteiset tavoitteet:

- Sensitiivinen vuorovaikutus
- Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työteon ympäristönä

Laaja-alainen osaaminen
Oppimisen alueet
Yhteistyö ja viestintä
Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

arhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

rhaiskasvatusyksikkö Sataman toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin rhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2018 sekä Helsingin kaupungin rhaiskasvatussuunnitelmaan 2019.

mintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta pedagogisesti käytännössä toteutetaan. mintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.

sikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden rhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.

kaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

hmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista atuun tietoon, tähän toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu rusteisiin.

elsinki

työtämme ohjaavat yhteiset arvot

sinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Vasu-perusteissa määritellyille
oille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021

uperusteissa määritellyt arvot:
apsuuden itseisarvo
misenä kasvaminen
apsen oikeudet
ndenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
erheiden monimuotoisuus
rveellinen ja kestävä elämäntapa

apsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

amassa toimii tällä toimintakaudella ryhmä 1-2 vuotiaille, 2-3 vuotiaille, 3-4 vuotiaille sekä kaksi 5-vuotiaiden ryhmä. Meillä on myös yksi avusteinen ryhmä 14 lapselle, kaksi iltahoitoryhmää sekä kaksi ryhmää esiopetusikäisille. Ryhmät muodostetaan pedagogisesti mahdollisimman toimiviksi mioimalla lasten yksilölliset tarpeet ja kehitystaso. Vuosittain ryhmät muodostetaan jo päiväkodissa olevien lasten sekä vasta hakijoina olevien lasten a tarpeiden mukaan. Tulevan kauden suunnittelutyö aloitetaan tammikuussa arvioimalla nykyisten ryhmin toimivuutta. Maalis -huhtikuun aikana mien varhaiskasvatuksen opettajien kanssa sovitusti käydään keskustelut vanhempien kanssa lasten mahdollisista siirtymisistä ryhmästä toiseen.

tustuminen

heen ja päiväkodin henkilöstön ensikohtaaminen on erittäin tärkeää. Panostamme Satamassa lapsen tutustumis- ja harjoittelujaksoon, jotta siitä dostuu miellyttävä kokemus niin lapselle kuin huoltajille. Onnistunut tutustumisjakso luo myös pohjaa molemminpuolisen luottamuksen kehittymiselle. stumisjakson toteutuksesta ja pituudesta sovitaan huoltajien kanssa lapsikohtaisesti. Useinmiten tutustumiseen käytetään 1 viikko.
ähoitopäätöksen lähettämisen jälkeen lapsiryhmän opettaja on yhteydessä huoltajiin, tutustumisviikon yksityiskohtien sopimiseksi.
tuskeskustelun huoltajien kanssa käydään tutustumisviikon aikana. Näin saamme huoltajilta tärkeää tietoa lapsesta jo ennen kuin lapsi jää kilöstön kanssa ilman huoltajaa. Samalla voimme kertoa lapsiryhmästä sekä sen toiminnasta tarkemmin ja vastata huoltajaa askarruttaviin ymyksiin. Aloituskeskustelun pitää ryhmän henkilöstö. Elo-syyskuun aikana päiväkodinjohtaja pitää uusille huoltajille informatiivisen tapaamisen, jossa dään lävitse yleisesti toimintatapoihin, turvallisuuteen ja pedagogiikkaan liittyviä sisältöjä.
etuloa Satamaan- esite sekä esimiehen kirjeet huoltajille vähintään kaksi kertaa lukukaudessa antavat heille kokonaiskuvaa Sataman toiminnasta.

rtyminen toiseen ryhmään

si käy tutustumassa yhdessä huoltajan kanssa uuteen lapsiryhmään etukäteen, jotta lopullinen siirtyminen tulee olemaan mahdollisimman helppo. mme siirtokeskustelut siirtyvistä lapsista ryhmien henkilöstön kesken sekä teemme ryhmien välistä yhteistyötä ennen siirron toteutusta. sikohtaisesti hoitopäivän sisälle järjestetään tilanteita, jossa lapsi voi olla osallisena uuden ryhmänsä toiminnassa.

psen vasuprosessi –yhteisesti sovitut käytännöt

män varhaiskasvatuksenopettaja ilmoittaa huoltajille vasu-keskusteluihin varattavissa olevat ajat syys-lokakuun aikana, riippuen lapsen hoidon usajankohdasta. Ajanvaraamisen yhteydessä huoltajalle annetaan keskustelupohja kotiin tutustuttavaksi. Lapsen vahvuuksia ja tuentarpeita ainnoidaan lapsiryhmässä. Ryhmän opettaja käy vasu-keskustelun huoltajien kanssa ja kirjaa sen. Vasu-keskustelussa sovitaan lapsen tarpeiden aiset tavoitteet toiminnalle ja ryhmän kasvattajille, miten tuetaan kunkin lapsen vahvuuksia ja vastataan mahdollisiin tuen tarpeisiin. Lapsi osallistuu u-keskusteluun ikä- ja kehitystaso huomioiden. Keväällä tai viimeistään vuoden sisällä arvioidaan yhdessä huoltajien kanssa miten tavoitteisiin on

Oppimisympäristö

Käytämme monipuolisesti päiväkodin tiloja; ryhmätilat, sali, bistro ja käytävät sekä piha ovat aktiivisessa käytössä päivittäin. Oppimisympäristömme tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mielekkääseen tekemiseen, leikkimiseen ja pelaamiseen, monipuoliseen liikkumiseen sekä rauhalliseen oleskeluun ja lepoon. Käytämme myös monipuolisesti lähiympäristöä ja asuinalueen luontoa oppimis- ja leikkiympäristönämme.

Jokainen lapsiryhmämme retkeilee päiväkodin ulkopuolella vähintään kaksi kertaa kuukaudessa lapsen yksilölliset tarpeet ja ikä huomioiden. Retket luonnossa tarjoavat hyviä oppimis- ja tutkimusmahdollisuuksia, mahdollisuuksia monipuolisen liikkumiseen sekä innostavat lapsia luovaan leikkimiseen ilman leluja tai tavaroita.

Havainnoimme lasten leikkiä päivittäin, haastattelemme lapsia ja otamme heidät mukaan oppimisympäristön rakentamiseen ja suunnitteluun kuukausittain. Rakennamme oppimisympäristöt niin, että ne innostavat lasta leikkiin, liikkumiseen, ihmettelyyn, tutkimiseen, oppimiseen sekä itseilmaisuun. Leikkitilojen helppo muunneltavuus lasten ideoiden ja toiveiden mukaan on tärkeää. Kotileikki saattaa muuttua vaikkapa ravintolaksi, askartelunurkkaus tutkimuslaboratorioksi ja kauppaleikki nukketeatteriksi. Olemme myös tuoneet liikuntavälineitä auloihin ja käytäville kannustaaksemme lapsia liikkumaan päivittäin.
Huomioimme oppimisen kaikkiallisuutta hyödyntämällä toiminnassamme Helsingin kaupungin monipuolista oppimisympäristöä, kuten kirjastot, leikkipuistot, urheilukentät, Korkeasaari, museot (esim. Lastenmuseo).
Tiedostamme, että oppimista tapahtuu jatkuvasti, kaikissa ympäristöissä.

ksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset eriaatteet ja kehittämiskohde

eikkiin kannustava toimintakulttuuri

avoite: Leikkitaitojen harjoittelu ja lapsen havainnointi

oimenpide: Henkilöstö osallistuu leikkiin lapsen kanssa päivittäin rikastuttaen leikkiä

rviointi: Toimintaa dokumentoidaan viikoittain sähköiseen ryhmäportfolioon. Tämän perusteella toimintaa arvioidaan ryhmätasoisesti uukausittain ja yksikkötasolla osana henkilöstön kehittämispäiviä 2 kertaa toimintavuoden aikana.

sallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

avoite: lasten osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvoinen kohtelu toteutuvat.

oimenpiteet: Suunnittelemme toiminnan niin, että jokaisella lapsella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua. Päivittäin pienryhmissä imimalla mahdollistamme lasten osallisuutta. Osallisuuden tukemiseksi käytämme kommunikaatiota tukevia kuvia ja materiaaleja, anoitamme ja mallinnamme toimintaa sekä eri arjen tilanteita suunnitelmallisesti. Annamme lapsille mahdollisuuden valita eri aihtoehtojen välillä. Kannustamme lapsia sukupuolesta riippumatta kokeilemaan rohkeasti erilaisia leikkejä ja rooleja. ikoittain empatia- ja tunnetaitoja käsittelemällä opetamme lapsia arvostamaan itseään ja muita. Hyödynnämme esimerkiksi taidetta ja usiikkia tunteiden kuvailussa ja ilmaisussa. Lisäksi käytämme tunnekortteja, pelejä sekä vuorovaikutusleikkejä. Puhumme kaikissa äivittäisissä tilanteissa lapsille kunnioittavasti lapsen iästä, yksilöllisistä tarpeista, sukupuolesta tai etnisestä taustasta riippumatta. äytämme lasten ristiriitatilanteissa MiniVerso- koulutukseen pohjautuvia sovittelu- ja ratkaisukeinoja, jolloin kaikki osapuolet saavat ahdollisuuden kertoa näkemyksensä tapahtuneesta. Sen pohjalta henkilöstö ohjeistavat ja kannustavat lapsia pääsemään sovintoon i ratkaisuun.

rviointi: toimintaa dokumentoidaan viikoittain sähköiseen ryhmäportfolioon. Tämän perusteella toimintaa arvioidaan ryhmätasoisesti uukausittain ja yksikkötasolla osana henkilöstön kehittämispäiviä 2 kertaa toimintavuoden aikana.

estävä elämäntapa

errätys on luonnollisena osa päiväkotimme arkea. Lajittelemme paperin, muovin, pahvin, metallin, biojätteen sekä sekajätteen ndessä lasten kanssa.

Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.

Tavoite

Arki on pedagogisesti suunniteltu kokonaisuus, joka mahdollistaa henkilöstön sensitiivisen läsnäolon

Henkilöstö valitsee lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevia toimintatapoja

sitiivinen
nkilöstö
ee ja kuulee
ivittäin arjen
nteissa

Tiimeissä henkilöstön sensitiivistä työotetta arvioidaan viikoittain osana tiimien suunnittelupalaveria. Esityslistaa muokataan erillinen kohta tätä varten.

Henkilöstö kohtaa lapsen leikissä päivittäin

Lasten kanssa keskustellaan päivittäin lapsen mielenkiinnon kohteista ja toteutuneesta toiminnasta. Lapsen osallisuuden toteutuminen tehdään keskusteluissa näkyväksi.

Lapsen kuulemisen varmistamiseksi annamme viisi laatulupausta lapselle:

1. Teen kaikkeni, että onnistut
2. Olet hyvä ja viihdyn seurassasi
3. Mielipiteesi on minulle tärkeä
4. Hyväksyn sinut sellaisena kuin olet
5. Et ole yksin, olen kanssasi

Lapsen kuuleminen päivittäin toiminnan suunnittelun pohjana dokumentoidaan ryhmien sähköiseen portfolioon.

Arvioidaan keväällä 2020 hyödyntäen auditoinnin kysymyksiä.

Mitä tehdä

Mite
teho

Dokumento

Arvioin

elsinki

aaja-alainen osaaminen

rhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-
iselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen
odostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja
don kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa
ös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia
nteen edellyttämällä tavalla.

Helsinki

TAE 2020 sitova tavoite

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Tavoite

Toteutetaan laaja-alainen ilmiöpohjainen kokonaisuus, jossa liikutaan ja käytetään koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä (vähintään 2vk kestävä teema)

Mitä tehdään?

Ilmiökokonaisuudet suunnitellaan ja toteutetaan lasta kuulemalla lapsiryhmittäin

Toteutuksessa voidaan tehdä yhteistyötä oman päätytiimin ryhmien kanssa riippuen lasten mielenkiinnon kohteista.

Lapsiryhmän mielenkiinnonkohteet selvittämällä

Hyödynnetään arjessa päivittäin tapahtuvia keskusteluja lasten kanssa.

Miten tehdään?

Dokumentoidaan keväällä 2020 sähköiseen ryhmäportfolioon.

Dokumentointi

Arvioidaan keväällä 2020 hyödyntäen auditoinnin kysymyksiä.

Arviointi

elsinki

Oppimisen alueet

ja meidän yhteisömme

te: kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön moninaisuutta ja harjoitella siinä toimimista.

enpide: käytämme satuja ja sadutusta, musiikkia, draamaa, leikkiä, kuvataidetta sekä lähiympäristön tapahtumia hyödyksi tutustuessamme yhdessä lasten kans
mpäristön moninaisuuteen ja siinä toimimiseen. Pohdimme lasten kanssa esim. ystävyyteen, ryhmän sääntöihin sekä oikean ja väärän erottamiseen liittyviä eetti
myksiä. Tutustumme lapsiryhmässämme esiintyviin erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin esim. päivittäisissä tilanteissa ruokailuun ja pukeutumisee
ssä asioissa sekä vuodenkiertoon liittyvien juhlien ja tapahtumien yhteydessä. Arvostamme erilaisuutta ja moninaisuutta, henkilöstö kohtaa kaikki lapset ja perh
ertaisina. Katsomuskasvatuksessa teemme yhteistyötä huoltajien kanssa ja kunnioitamme kunkin perheen arvoja ja katsomuksia. Tavoitteena kaikelle toiminnal
apsi kokee kuluvansa lapsiryhmään ja on osa sitä.

massa teemme yhteistyötä yli ryhmärajojen, erityisesti oman päätytiimien kanssa. Yhteistyöllä pyrimme lisäämään lasten turvallisuudentunnetta ja yhteisöön kuu
a toimimme yhteisvastuullisesti, jossa henkilöstö on yhdessä vastuussa kaikista lapsista ja järjestää pedagogista pihatoimintaa yli ryhmärajojen.

talon yhteiset tapahtumat kerran kuukaudessa lisäävät Sataman me-henkeä. Kaikki ryhmämme retkeilevät Herttoniemenrannan alueella vähintään kaksi kertaa
audessa tehden näin lähiympäristöä tutuksi.

n rikas maailma

te: vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä.

enpide: Loruttelemme, laulamme ja luemme kirjoja päivittäin yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö nimeää asioita sekä sanoittaa tapahtumia ja toimintaa
höllisesti. Puhumme selkeästi ja kieliopillisesti oikeaa suomen kieltä. Tällä tavoin rikastutamme lasten suomen kieltä ja tuemme heidän
kielisyyden kehitystä.

amme kuvia apuna tunteiden ja toiminnan sanoittamisessa ja ymmärtämisessä. Arvostamme kunkin lapsen omaa kieltä ja kulttuuria esim. opettelemalla tervehdy
n lapsen omalla kotikielellä.

me lasten vuorovaikutustaitojen kehittymistä kannustamalla lapsia kommunikoimaan toisten lasten ja kasvattajien kanssa, sillä lasten kokemukset
uksi tulemisesta ja siitä, että heidän aloitteisiinsa vastataan, ovat tärkeitä.

tumme lasten kanssa monipuolisesti lastenkirjallisuuteen. Kerromme lapsille tarinoita ja kannustamme heitä keksimään itse tarinoita mm. saduttamalla
m. pöytäteatterin keinoin. Lapsiryhmämme tekevät tiivistä yhteistyötä oman lähialueemme kaupunginkirjastojen kanssa (Roihuvuori, Laajasalo ja
skus). Lainaamme kirjoja, etsimme tietoa sekä osallistumme mm. erilaisiin satu- ja teatterituokioihin.

kotimummo vierailee päiväkodissa kuukausittain. Hän haluaa omalta osaltaan tukea erityisesti lapsia, joiden äidinkieli ei ole suomi. Hän leikkii, lukee
aa pelejä lasten kanssa sekä osallistuu monipuolisesti ryhmien toimintaan.

Arviointi: Toimintaa dokumentoidaan viikoittain sähköiseen ryhmäportfolioon. Tämän perusteella toimintaa arvioidaan ryhmätasoisesti kuukausittain ja yksikkötasolla kuukausittain opettajankokouksissa sekä osana henkilöstön kehittämispäiviä 2 kertaa toimintavuoden aikan

Helsinki

Yhteistyö ja viestintä

oltajien osallisuus

mme huoltajien osallisuutta järjestämällä kaksi vanhempainiltaa vuodessa. Syksyllä vanhempainilta sisältää enemmän infoa ja keväällä ltajat pääsevät osaksi toimintaamme. Järjestämme toiminnallisen pihatapahtuman perheille vähintään kerran lukukaudessa. Kutsumme ltajat mukaan joulu- ja kevätjuhliin sekä äitien- ja isänpäivän viettoon. Järjestämme myös hakukahveja huoltajille ryhmittäin vähintään an toimintakauden aikana.
oltajat voivat osallistua päiväkodin toimintasuunnitelman tekemiseen vanhempainiltojen sekä lasten vasu- ja leops- keskustelujen eydessä. Asiakastyytyväisyyskyselyt vuosittain antavat myös huoltajille mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen.

ttamuksellinen ja aktiivinen yhteistyö huoltajien kanssa tukee lapsen tervettä, turvallista kasvua ja kehitystä sekä edistää lapsen oppimist uamme pitää huoltajat tietoisina siitä mitä lapsiryhmissä tapahtuu, tehdään, harjoitellaan ja opitaan. Jokaisella huoltajalla on mahdollisuus rata lapsen sähköistä ryhmäportfoliota, jossa viikoittain kerromme ryhmän toiminnasta.
oltajille on tärkeää kuulla lapsen päivän kulusta, joten päivittäiset kuulumisten vaihdot lapsen tuonti- ja hakutilanteissa ovat merkittäviä.

nialainen yhteistyö

mme vanhempien luvalla yhteistyötä mm. koulun, neuvolan, sosiaalipalvelujen, alueellisen kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan eo), terapeuttien ja muiden lasta hoitavien tahojen kanssa tukeaksemme mahdollisimman hyvin lapsen kasvua ja kehitystä.
uvolan kanssa toteutamme Neuvolapäiväkodissa tarkastuksen 3-vuotiaille lapsille päiväkodissa sekä Hyve4- mallin mukaisen 4-vuotiaiden en laajan terveystarkastuksen perheen, varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyönä.

äksi teemme yhteistyötä eri kulttuuri- ja liikuntalaitosten kanssa, kuten teatterit, Korkeasaari, Kisahalli, Liikuntamylly.
-vuotiaat tekevät myös yhteistyötä Ympäristökeskuksen kanssa kierrätykseen ja kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa mm. Rojupöhö keteatteri-esityksen ja Roska-Poliisi vierailujen muodossa.
koululaiset tekevät tiivistä yhteistyötä Herttoniemenrannan ala-asteen 1. – 2.-luokkien kanssa, esim. välituntitapaamisten, yhteisten artelu-, laulu- ja liikuntatuokioiden sekä pajatoiminnan merkeissä. Esikoululaiset tekevät myös yhteistyötä alueen muiden esiopetusryhmie ssa.

elsinki

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arviointi on systemaattista ja säännöllistä, ja sitä tehdään niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin.

Arviointi perustuu dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tehdään suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Helsinki

Pedagoginen dokumentointi

Satamassa toiminnan pedagoginen dokumentointi toteutetaan marraskuusta 2019 alkaen digitaalisena ryhmäportfoliona, jonka kautta vanhemmat saavat tietoa lapsiryhmän pedagogiikasta viikoittain.

Mitä ja miten arvioimme:

- Henkilöstön itsearviointia toteutetaan viikoittain tiimien suunnittelukokouksissa samalla kun tiimien toimintaa arvioidaan suhteessa lasten tarpeisiin ja mielenkiinnonkohteisiin.
- Viikoittain tiimeissä arvioidaan oliko toiminta pedagogisesti perusteltua ja varhaiskasvatussuunnitelmien mukaista. Arvioitavina alueina ovat vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset työtavat, toiminnan sisältö ja oppimisympäristön tarkoituksenmukaisuus.
- Viikoittaisten tiimien suunnittelukokousten lisäksi yhdessä vanhempien kanssa vasukeskusteluissa arvioidaan lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytysten toteutumista.
- Henkilöstön toimintaa arvioidaan kuukausittain opettajakokouksissa sekä päiväkodin henkilöstön kehittämispäivillä kaksi kertaa toimintavuodessa.

elsinki